

İlgili Kanun / Madde
4857 S. İşK/32
1475 S. İşK/14
6100 S. HMK/163

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2022/6915
Karar No. 2022/7516
Tarihi: 13.06.2022

● **YABANCI DİLDE DÜZENLENMİŞ ÖDEME BELGELERİNİN İŞÇİYE SORULARAK (İSTİCVAP OLUNARAK) GEÇERLİ OLUP OLMADIĞINA KARAR VERİLMESİNİN GEREKTİĞİ**

ÖZETİ: Somut olayda, davacının davalı işverene ait işyerlerinde aralıklarla çalıştığı dosya kapsamı itibarıyla sabittir. Davalı vekilince dosyaya 26.01.2004-07.03.2005, 10.08.2005-18.02.2007, 06.10.2009-29.05.2010 tarihleri arasındaki dönemler için yabancı dilde hazırlanmış ödeme belgeleri ve 06.10.2009-29.05.2010 tarihleri arasındaki dönem için ibraname sunulmuştur. Gerek İlk Derece gerekse Bölge Adliye Mahkemesince bu belgelere yabancı dilde hazırlandıklarından davacı işçi tarafından içeriğinin anlaşılmasının mümkün olmadığı gerekçesiyle değer verilmemiştir. Kararın İlgili hukuk bölümünün (7) ve (8) numaralı paragraflarında yer verilen yargı kararları da dikkate alındığında davacı asıl isticvap olunmaksızın sonuca gidilmesi hatalı bulunmuştur. Açıklanan sebeple yargılama aşamasında sunulan bu belgelerle ilgili olarak davacı asıl, 6100 sayılı Kanun'un 169 ve devamı maddeleri uyarınca isticvap olunmalı, varılacak sonuca göre zamanaşımı gerekirse yeniden değerlendirilmeli ve bundan sonra tüm dosya kapsamına göre bir karar verilmelidir.

DAVA: Taraflar arasındaki alacak davasından dolayı yapılan yargılama sonunda İlk Derece Mahkemesince davanın kabulüne karar verilmiştir.

Kararın davacı ve davalı tarafından istinaf edilmesi üzerine, Bölge Adliye Mahkemesince davalının başvurusunun esastan reddine, davacının başvurusunun kabulü ile İlk Derece Mahkemesi hükmü kaldırılarak yeniden esas hakkında hüküm kurulmak suretiyle davanın kabulüne karar verilmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesi kararı davalı vekili tarafından temyiz edilmekle; kesinlik, süre, temyiz şartı ve diğer usul eksiklikleri yönünden yapılan ön inceleme sonucunda temyiz dilekçesinin kabulüne karar verildikten sonra, dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili dava dilekçesinde; müvekkilinin davalı Şirketin yurt dışı şantiyelerinde 1982 - 2014 tarihleri arasında borucu ekip başı olarak çalıştığını, iş sözleşmesinin davalı tarafından haklı bir sebep olmaksızın sonlandırıldığını ancak tazminatlarının ödenmediğini ileri sürerek kıdem ve ihbar tazminatlarının davalıdan tahsilini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde; zamaşımı def'inde bulduklarını, davacının dava dışı Gama Qatar Şirketinde çalıştığını bu sebeple davalı Şirket açısından husumet yokluğu sebebiyle davanın reddi gerektiğini, davacının dava dışı Gama Qatar Şirketinden işçilik alacaklarını eksiksiz olarak aldığını ve ödenmeyen bir alacağının bulunmadığını savunarak davanın reddini istemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davalı Şirketle dava dışı yurt dışında kurulmuş Şirketler arasında organik bağ bulunması sebebiyle davalı Şirketin davacının işçilik alacaklarından sorumlu olduğu, davacının 16.03.1983-30.05.2010 tarihleri arasında davalı işveren nezdinde aralıklı olarak 6126 gün çalıştığı ve kıdem ve ihbar tazminatı almaya hak kazandığı, aldırılan bilirkişi raporunun hesaplamalar yönünden dosya kapsamına uygun olduğu gerekçesiyle davanın kabulüne karar verilmiştir.

IV. İSTİNAF

A. İstinaf Yoluna Başvuranlar

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davacı ve davalı vekilleri istinaf başvurusunda bulunmuştur.

B. İstinaf Sebepleri

1.Davacı Tarafın İstinaf Sebepleri

Davacı vekili; kıdem tazminatı alacağının QAR para cinsinden talep edilmesine rağmen TL cinsinden karar verilmesinin hatalı olduğunu ileri sürerek istinaf yoluna başvurmuştur.

2.Davalı Tarafın İstinaf Sebepleri

Davalı vekili; zamaşımı def'inin dikkate alınmadığını, hizmet süresinin hatalı belirlendiğini, hak etmiş olduğu alacakların davacıya ödendiğini ve tüm dönemlerin tasfiye edildiğini, fasıllı çalışmaların her birine ait ödemelerin,

ibranamelerin ve feshih durumunun ayrı ayrı dikkate alınması ve istifa dilekçelerine değeri verilmesi gerektiğini, belgelerde yazılı miktarların mahsup dahi edilmemesinin doğru olmadığını, Mahkemece bir kısım belgelerin yabancı dilde düzenlenmesi ve banka kanalı ile ödeme olmaması gerekçesi ile hesaplamada dikkate alınmamasının hatalı olduğunu, Arabistan kanunları gereğince ödemenin elden yapıldığını, davacının yıllardır İngilizce veya Arapça yazılı havaalanlarından giriş çıkış yaptığını, çalıştığı ve yıllardır aldığı para cinsi ile yapılan Türkçe tarihli ödemelerin niteliğini bilmemesi ve anlayamamasının hayatın olağan akışına uygun olmadığını, davacının Mahkemece bu konuda isticvap edilmediğini, diğer yandan davacının imzaladığı belgenin içeriğini anlayamadığı kabul edilse bile belgedeki evrensel dilde yazılmış olan rakamları bilip tanımamasının imkânsız olduğunu, davacının kendisine ödenen tutar ile belgede yazılı tutarı karşılaştırabileceğini, irade sakatlığı iddiasının da bulunmadığını, aynı mahiyetteki emsal birçok dosyada davanın reddine karar verildiğini, davacının ücreti brütleştirilmeksizin net ücret üzerinden yeniden belirlenmesi gerektiğini, ücrete eklenen fahiş sosyal yardım bedelinin de hatalı olduğunu ileri sürerek istinaf yoluna başvurmuştur.

C. Gereke ve Sonuç

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davacı işçinin davalıya ait yurt dışı şantiyelerinde çalıştığı, zamanışımına uğrayan alacak bulunmadığı, ödeme yapılan dönemlerin tasfiye edildiği kabulüne göre hizmet süresinin belirlendiği, davacının yurt dışı iş sözleşmesinde ücrete esas alınan saat ücreti QAR olarak belirlendiğinden QAR olarak talep edilen kıdem tazminatının TL olarak hüküm altına alınmasının emsal kararlara aykırı olduğu, dosyaya sunulan Final Settlement and Release belgelerinden Türkçe açıklama içermeyenlerin inşaat işçisi olarak çalışan işçinin İngilizce bildiği kanıtlanmadığından dikkate alınmadığı, konuya ilişkin istinaf yoluna başvuranın sıfatına göre kabul edilen yemek ve barınma giderinin dosya kapsamına uygun olduğu, döviz cinsinden hüküm altına alınan alacağa uygulanan faizin hatalı belirlendiği gerekçesiyle davalı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine, davacı vekilinin istinaf başvurusunun kabulü ile İlk Derece Mahkemesi kararı kaldırılmasına ve davacının talebi ile bağı kalınarak kıdem ve ihbar tazminatı alacağının QAR olarak hüküm altına alınmasına karar verilmiştir.

V. TEMYİZ

A. Temyiz Yoluna Başvuranlar

Bölge Adliye Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına karşı süresi içinde davalı vekili temyiz isteminde bulunmuştur.

B. Temyiz Sebepleri

Davalı vekili; cevap ve istinaf dilekçelerinde belirttiği sebeplerin yanı sıra davacının kıdem tazminatı alacağı bakımından TL yerine döviz cinsinden hüküm kurulmasının hukuka aykırı olduğunu ileri sürerek temyiz yoluna başvurmuştur.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, yabancı dilde düzenlenen ödeme belgeleri ile ibranameye değer verilip verilmeyeceği, davacının kıdem ve ihbar tazminatı alacağı olup olmadığı, varsa miktarı ve davalının sorumluluğu ile kıdem tazminatının döviz cinsinden hüküm altına alınıp alınmayacağı noktalarında toplanmaktadır.

2. İlgili Hukuk

1.4857 sayılı İş Kanunu'nun(4857 sayılı Kanun) 17, 25 ve 32 nci maddeleri.

2. Mülga 1475 sayılı İş Kanunu'nun 4857 sayılı Kanun'un 120 nci maddesi atfıyla hâlen yürürlükte olan 14 üncü maddesi.

3. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 420 nci maddesi.

4. Yargıtay (Kapatılan) 22. Hukuk Dairesinin 08.07.2020 tarihli ve 2019/8002 Esas, 2020/9144 Karar sayılı kararında fesih tarihi itibarıyla geçerli zamanasını süreleri şu şekilde açıklanmıştır:

"...

Uygulama ve öğretide kıdem tazminatı ve ihbar tazminatına ilişkin davalar, hakkın doğumundan itibaren, mülga 818 sayılı Borçlar Kanunu'nun 125. maddesi uyarınca on yıllık zamanasına tabi tutulmuştur. 01.07.2012 tarihinde yürürlüğe giren yeni 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 146. maddesinde de genel zamanasını 10 yıl olarak belirlenmiştir.

"...

5. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) isticvaba ilişkin 169 ilâ 175 inci maddeleri.

6.Dairemizin 10.05.2022 tarihli ve 2022/2536 Esas, 2022/5718 Karar sayılı kararında kıdem tazminatının yabancı para cinsinden hüküm altına alınıp alınamayacağına yönelik Daire ilkesi şu şekilde açıklanmıştır:

"...

1.Kıdem tazminatının hesaplanmasında kıdem tazminatı tavanının dikkate alınması (mülga) 1475 sayılı Kanun gereği zorunludur. Kıdem tazminatı tavanı kamu düzenini ilgilendirmekte ise de, kıdem tazminatının Türk lirasıyla ödenmesi gerektiği yönünde bir yasal düzenleme bulunmamaktadır.

2.O halde yabancı para üzerinden ücret alan işçiler yönünden talep olması halinde kıdem tazminatının yabancı para cinsinden hesaplanmasına yasal bir engel yoktur.

"...

7.Yargıtay (Kapatılan) 22. Hukuk Dairesinin 09.02.2015 tarihli ve 2013/32790 Esas, 2015/4111 Karar sayılı kararının ilgili bölümü şöyledir:

"Somut olayda, davacının davalı işverene ait iş yerlerinde aralıklarla çalıştığı dosya kapsamı itibarıyla sabittir. Davalı vekilince dosyaya yabancı dilde hazırlanmış ibranameler, yine yabancı dilde hazırlanmış imzalı makbuzlar sunulmuş, ibranamelerin üzerinde yazılı miktarda kıdem tazminatı ve yıllık izin ücretinin

ödendiği savunulmuştur. Mahkemece, ibranamelerin yabancı dilde hazırlanmış olması sebebiyle davacı işçi tarafından içeriğinin anlaşılmasının mümkün olmadığından bahisle, anılan ibranameler nazara alınmamıştır. Söz konusu belgeler, yabancı dilde hazırlanmış olmakla birlikte, belge içeriklerinde rakamlar yer almaktadır. Mahkemece, davacı asil isticvap olunmaksızın sonuca gidilmesi hatalı olmuştur. Anılan sebeple, yargılama aşamasında sunulan belgelerle ilgili davacı asil 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 169. ve devamı maddeleri uyarınca isticvap olunmalı ve mahkemece geçerlilik denetimi yapılmalıdır. İşçinin imzasını taşımayan belgelere değer verilmemelidir."

8.Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 17.06.2020 tarihli ve 2017/22-3059 Esas, 2020/428 Karar sayılı kararı ile;

"....

28. Mahkemece hükme esas alınan bilirkişi raporunda davacı işçinin imzasını taşıyan, yabancı dilde hazırlanmış "final settlement and release" başlıklı ibranameler ve bir kısım yine yabancı dilde hazırlanmış makbuzlara itibar edilerek, belgelerde yazılı ödeme tutarları, kıdem tazminatı alacağından mahsup edilmiştir.

29. Ancak yabancı dil bilgisi ispatlanamayan davacı işçi tarafından, yabancı dilde düzenlenmiş belgelerin anlaşılabilmesi ve değerlendirilebilmesi mümkün değildir.

30. Davacı asil de duruşmada alınan beyanında, uyuşmazlığa konu belgelerdeki ödemeleri kabul etmemiştir.

31. Öte yandan söz konusu belgelerdeki ödemelerin banka aracılığıyla yapıldığı hususu da davalı tarafça ispatlanamamıştır.

32. Sonuç olarak bahsi geçen yabancı dilde hazırlanmış belgelere itibar edilmemesi gerekirken aksi yönde kabul ile sonuca gidilmesi hatalı olup, direnme kararının bozulması gerekmektedir. ..." gerekçesiyle direnme kararı bozulmuştur.

3. Değerlendirme

1. Tarafların iddia, savunma ve dayandıkları belgelere, uyuşmazlığın hukuki nitelendirilmesi ile uygulanması gereken hukuk kurallarına, dava şartlarına, yargılamaya hâkim olan ilkelere, ispat kurallarına ve temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre davalı vekilinin aşağıdaki bendin kapsamı dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

2. Somut olayda, davacının davalı işverene ait işyerlerinde aralıklarla çalıştığı dosya kapsamı itibarıyla sabittir. Davalı vekilince dosyaya 26.01.2004-07.03.2005, 10.08.2005-18.02.2007, 06.10.2009-29.05.2010 tarihleri arasındaki dönemler için yabancı dilde hazırlanmış ödeme belgeleri ve 06.10.2009-29.05.2010 tarihleri arasındaki dönem için ibraname sunulmuştur. Gerek İlk Derece gerekse Bölge Adliye Mahkemesince bu belgelere yabancı dilde hazırlandıklarından davacı işçi tarafından içeriğinin anlaşılmasının mümkün olmadığı gerekçesiyle değer verilmemiştir. Kararın İlgili hukuk bölümünün (7) ve (8) numaralı paragraflarında yer verilen yargı kararları da dikkate alındığında davacı asil isticvap olunmaksızın

sonuca gidilmesi hatalı bulunmuştur. Açıklanan sebeple yargılama aşamasında sunulan bu belgelerle ilgili olarak davacı asıl, 6100 sayılı Kanun'un 169 ve devamı maddeleri uyarınca isticvap olunmalı, varılacak sonuca göre zamanaşımı gerekirse yeniden değerlendirilmeli ve bundan sonra tüm dosya kapsamına göre bir karar verilmelidir.

VI. KARAR

Açıklanan sebeple,
Temyiz olunan Bölge Adliye Mahkemesi kararının BOZULMASINA,
Peşin alınan temyiz karar harcının istek hâlinde ilgiliye iadesine,
Dosyanın kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine,
13.06.2022 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.